

Mikä EU-taksonomia?

Miksi myös pk-yrityksen kannattaa
huomioida taksonomia jo nyt

Sisällysluettelo

<u>Lukijalle</u>	3
<u>Mikä on EU-taksonomia?</u>	4
• 6 ympäristötavoitetta	5
• Taksonomiakelpoiset toimenpiteet	6
• Tietoa taksonomiasta	7
<u>Kuka kuuluu taksonomian piiriin?</u>	9
<u>Taksonomian vaikutukset</u>	10
• Rahoitus	11
• Urakoiden saatavuus	13
• Raportointi	14
<u>Taksonomiakelpoisuus</u>	15
<u>Taksonomian mukaisuus ja raportointi</u>	16
• Mittarit	17
• Aikataulu	18
<u>Tiivistys</u>	19
<u>Lähteet</u>	21

Lukijalle

Tässä oppaassa tarkastellaan sitä, mikä EU-taksonomia on ja mitä sen todennäköiset seuraukset ovat rakennusalan yrittäjille.

Oppaan päälähteinä on hyödynnetty RALAn asiantuntijan, Mikko Alakylmäsen, Aalto-yliopistolle tehtyä diplomityötä: "EU-taksonomia kiinteistö- ja rakennusallalla – Tutkimus tunnettuudesta ja odotetuista vaikutuksista urakoitsijoiden näkökulmasta" sekä Green Building Council Finlandin hyviä verkkosisältöjä.

Oppaassa hyödynnetyt siteeraukset on lainattu suoraan Alakylmäsen diplomityön haastatteluosiosta. Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat RAKLI ry:n avustuksella teemahaastatteluihin osallistuviksi valikoitui kolme vastuullisuuden asiantuntijaa eri yrityksistä. Yrityksistä kahden päätoimiala oli kiinteistösijoittaminen ja yhden vakuutustoiminta kiinteistösijoittamisen osastolla.

OPAS PYRKII VASTAAMAAN SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN

1

Mikä on EU-taksonomia?

2

Mitkä ovat EU-taksonomian mahdolliset vaikutukset rakennusalan yritysten toimintaan?

Mikä on EU-taksonomia?

EU-taksonomia on **kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä**, joka on laadittu osana Euroopan Unionin rakentamaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa. Sen **tavoitteena on saavuttaa hiilineutraali Eurooppa** vuoteen 2050 mennessä.

Lyhyesti EU-taksonomian ideana on vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen, jotta voidaan ohjata yritysten toimintaa ympäristön kannalta vastuullisemmaksi ja vähäpäästöisemmäksi koko rakennusalaalla.

Toisin sanoen EU-taksonomian tavoitteena on toimia työkaluna siirtymässä kohti vähähiilistä, kestäväää ja resurssitehokasta taloutta.

EU-taksonomian tavoitteisiin kuuluu mm. sijoittajien suojele viherpesulta, yritysten auttaminen ilmastoystävällisemmiksi muuttumisessa, pirstaleisuuden vähentäminen markkinoilla sekä investointien ohjaaminen sinne, missä niitä eniten kaivataan kestävyden kannalta.

MIKSI?

Rakennusten osuus on n. 40 % EU:n energiankulutuksesta ja 36 % sen hiilidioksidi-päästöistä. Tästä johtuen rakennuksilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Mikä on EU-taksonomia?

EU-TAKSONOMIAN 6 YMPÄRISTÖTAVOITETTA

- 1 Ilmastonmuutoksen lieventäminen
- 2 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- 3 Vesi- ja merivarojen suojeleminen sekä kestävä käyttö
- 4 Kiertotalouden edistäminen
- 5 Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen
- 6 Ekosysteemien ja biodiversiteetin suojeleminen

Mikä on EU-taksonomia?

MILLAISIA OVAT TAKSONOMIAKELPOISET TOIMENPITEET?

Edistää merkittävästi ainakin yhtä edellisellä sivulla esiteltyä ympäristötavoitetta

Ei aiheuta merkittävää haittaa yhdellekään muulle ympäristötavoitteelle (DNSH-periaate)

Täyttää sosiaaliset vähimmäissuojatoimet (YK, OECD ja ILO)

Mikä on EU-taksonomia?

TIESITKÖ ETTÄ...

- 1 EU-taksonomia vaikuttaa kiinteistö- ja rakennusalan toimintaan, koska ala sisältyy taksonomiaan monien muiden eri toimialojen kanssa.
- 2 EU-taksonomian vaatimukset ovat kaikille hanketta toteuttaville yrityksille samat yrityksen koosta riippumatta.
- 3 Taksonomia vaikuttaa myös sen ulkopuolelle jäävien kiinteistö- ja rakennusalan yritysten toimintaan epäsuorasti, sillä nekin tarvitsevat usein rahoitusta tai ovat osana raportointivelvollisten toimitusketjua.
- 4 Rahoituksen saatavuuden lisäksi merkittävä vaikutus pk-yrityksille tulee olemaan urakoiden saatavuus, sillä suuret yritykset joutuvat selvittämään omien toimitusketjujensa kestävyyttä EU-taksonomian näkökulmasta. Toisin sanoen EU-taksonomian piiriin kuuluva yritys ei voi raportoida olevansa taksonomian mukainen, jos sen aliurakoitsijat eivät toimi kestävästi.

Jatkuu seuraavalla sivulla.

Mikä on EU-taksonomia?

TIESITKÖ ETTÄ...

5

Euroopan komissio on hyväksynyt yritysten kestävyysraportointi-direktiivin (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), joka korvaa aiemman raportointisääntelyn. Se tuli käyttöön tammikuussa 2023.

CSRD:n käyttöönoton myötä huomattavasti suurempi määrä yrityksiä kuuluu nyt taksonomian piiriin: Euroopassa n. 49 000 yritystä, kun aiemman sääntelyn piirissä on ollut vain n. 11 600 yritystä. Suomessa vastaavat luvut ovat n. 600-800 yritystä vs. selvästi alle 100 yritystä.

6

Taksonomia tulee todennäköisesti kiihdyttämään alan toimintatapojen uusiutumista.

Kuka kuuluu taksonomian piiriin?

Rahoitusmarkkinoiden toimijat,
jotka tarjoavat rahoitustuotteita
EU:ssa, (myös ammatilliset
eläkelaitokset)

Yli 500 henkilöä
työllistävät PIE-yhteisöt

EU ja sen jäsenvaltiot,
mikäli ne asettavat standardeja
tai etikettejä vihreille
rahoitustuotteille

EU-taksonomia koskee kaikkia yli 500 henkilöä työllistäviä PIE-yhteisöjä eli yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä. PIE-yhteisöiksi luetaan luottolaitokset, vakuutus- ja pörssiyritykset sekä erityislainsäädännössä PIE-yhteisöiksi määritellyt yritykset.

Mihin taksonomia voi vaikuttaa?

YLEISESTI

Taksonomia tulee pakottamaan yritykset **pääsemään kestäväan rakentamiseen liittyvien haasteiden yli**, mikäli he haluavat olla taksonomian mukaisia. Haasteiden ylittäminen ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, minkä vuoksi niiden voi odottaa aiheuttavan toimijoiden liiketoimintaan ainakin lyhytaikaisia vaikutuksia.

Suoria lyhytaikaisia vaikutuksia ovat ainakin **rahoituksen saaminen, urakoiden saaminen, tietotaidon lisäämisen tarve, kustannuksien kasvaminen, uusien materiaalien ja ratkaisujen käytön tarve, projektien rajoitteiden lisääntyminen** sekä mahdollisesti **tuottavuuden kasvaminen**, mikäli toimija on jo selvästi edellä muita kestävässä rakentamisessa. Myös **dokumentoinnin voi odottaa lisääntyvän**, koska asioiden raportointi on olennainen osa taksonomiaa.

Edellä mainituista vaikutuksista tärkeimpiä käydään läpi tarkemmin seuraavilla sivuilla.

1

Rahoituksen saatavuus

Rahoituksen hinta

Rahoituksen saaminen

Mitä ilmastomyönteisempi hanke, sitä halvemmalla yritys voi olettaa saavansa rahoitusta. **Kestävästi toimivat yritykset tulevat saamaan siis rahoitusta helpommin ja halvemmalla.**

Näin ollen rahoittajat tulevat myös todennäköisesti vaatimaan taksonomian mukaista raportointia rahoitusta hakevilta yrityksiltä. Esimeriksi Danske Bank sanoo vuoden 2021 julkaisussaan, että taksonomia tulee vaikuttamaan rahoitusmarkkinoiden tapaan arvioida yritysten liiketoiminnan kestävyyttä.

Sijoittajien houkutteleminen on myös yleisemmällä tasolla tarkasteltuna syy toimia kestävästi. Sijoituskohteita arvioitaessa kestävyysasioihin kiinnitetään nykyään enemmän huomiota kuin aikaisemmin. Yritys on suurella todennäköisyydellä sijoittajille mielenkiintoisempi kohde, jos se eroaa kilpailijoistaan kestävällä toiminnallaan.

"Rahoituksen hinnan kautta taksonomia tulee vaikuttamaan kaikkien alalla toimivien yritysten liiketoimintaan."

- Haastateltava B

1

Rahoituksen saatavuus

Rahoituslaitokset tulevat todennäköisesti joko vaatimaan vähintään osittaista EU-taksonomian noudattamista tai tarjoamaan edullisempaa "vihreää" rahoitusta yrityksille, joiden toiminta voidaan osoittaa taksonomian mukaiseksi.

"Taksonomian myötä työmaan valinnat näkyvät oikeasti rahoituksessakin, minkä vuoksi kestävyys tuleekin tulevaisuudessa mahdollisesti yhtä tärkeäksi kuin aikataulu, kustannukset ja laatu ovat nyt."

- Haastateltava A

ESIM. Nordea on ilmoittanut julkisesti, etteivät he aio tulevaisuudessa myöntää rahoitusta sellaisille yrityksille, jotka jatkavat tuotteidensa valmistamista öljy-, kivihiili- tai turvepohjaisesti. Rahoituksen saamiseksi yrityksellä pitää olla siirtymäsuunnitelma kestävämpiin tai muita päästöjen vähentämiseen liittyviä kunnollisia tavoitteita.

2

Urakoiden saatavuus

Tilaajien vaatimukset

Tilaajat tulevat enenevässä määrin vaatimaan, että urakoitsija pystyy toteuttamaan työn taksonomian mukaisesti. Tämä edellyttää, että koko toimitusketjun pitää pystyä toimimaan taksonomian mukaisesti.

Näin taksonomia kulkeutuu myös pienemmille, taksonomian ulkopuolelle jääville urakoitsijoille ja suunnittelijoille. Vaikka taksonomia-asetus raportointiin ei velvoita heitä suoraan, tilaajien vaatimukset aiheuttavat heille painetta raportoida taksonomian mukaisuudestaan osana isomman yrityksen toimitusketjua.

3

Raportointi ja tietotaidon lisääminen

Raportointiin tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota taksonomian mukaisuuden todistamiseksi ja tilaajien vaatimusten kohtaamiseksi. Uudet raportointivelvoitteet tuovat mukanaan tarvetta uudelleenlaiselle **osaamiselle ja tietotaidolle**.

Urakoitsijoiden tulee tietää, millaista dokumentointia kestävä rahoitus vaatii, koska tilaaja pyytää tarvittavat dokumentit, esimerkiksi työmaan jätteiden kierrätykseen liittyvät, suoraan urakoitsijalta. Taksonomian vaatimusten ymmärrys tulee siis nopeasti osaksi jokaisen taksonomian piirissä olevan yrityksen työkalupalettia.

Taksonomian ulkopuolelle jäävänkin yrityksen on järkevää määritellä omat vastuullisuustavoitteensa ja alkaa tekemään taksonomian mukaista raportointia. Näin se valmistautuu tulevaan, parantaa yrityskuvaansa, kehittää omaa toimintaansa kestävämmäksi ja näyttäytyy tilaajille houkuttelevampana vaihtoehtona.

"Kaikilla taksonomian sisältämällä toimialoilla toimivilta yrityksiltä voidaan vaatia jonkunlaista raportointia omasta taksonomian mukaisuudesta, kuten sosiaalisten vähimmäissuojatoimien täyttymisestä."

- Haastateltava A

Taksonomiakelpoisuus

KIINTEISTÖ- JA RAKENNUSALAN KATEGORIAT EU-TAKSONOMIASSA

- 1 Uusien rakennusten rakentaminen
- 2 Olemassa olevien rakennusten korjaaminen / saneeraus
- 3 Energiatehokkuutta parantavien laitteiden asennus, huolto ja korjaus
- 4 Sähköajoneuvojen latausasemien asennus, huolto ja korjaus rakennuksissa sekä rakennusten yhteydessä olevissa pysäköintipaikoissa
- 5 Rakennusten energiätehokkuuden mittaamiseen, säätelyyn ja hallintaan tarkoitettujen välineiden ja laitteiden asennus, huolto sekä korjaus
- 6 Uusiutuvan energian teknologioiden asennus, huolto ja korjaus
- 7 Rakennusten hankinta ja omistaminen.

Taksonomian mukaisuus ja raportointi

MITÄ TAKSONOMIAN MUKAISUUTEEN VAADITAAN?

EU-taksonomian piiriin kuuluvat toimijat joutuvat mittaamaan ja raportoimaan oman toimintansa taksonomian mukaisuutta.

Taksonomian kelpoisuus merkitsee sitä, että tietty toiminto on esitettyä taksonomialainsäädännössä, ja sille on asetettu toimintokohtainen tekninen arviointikriteeristö. Toisin sanoen sen alan, jolla yritys toimii, täytyy olla esitettyä toimintokohtaisine kriteeristöineen taksonomialainsäädännössä, jotta yritys voi olla kelpoinen taksonomiaan. Yksinkertaisimmillaan taksonomiakelpoisuus kuvaa sitä, kuuluuko yritys ja sen toiminnot taksonomian piiriin.

Taksonomian mukaisuus taas velvoittaa, että yrityksen toiminnassa toteutuvat sekä taloudellisiin toimintoihin kohdistetut tekniset arviointikriteerit että sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Taksonomian mukaisuus ja raportointi

TAKSONOMIAN MUKAISUUDEN MITTARIT

- 1 Taksonomian mukainen osuus liikevaihdosta
- 2 Taksonomian mukaiset pääomamenot (CapEx)
- 3 Tarvittaessa taksonomian mukaiset liiketoiminnan kulut (OpEx)

Lisäksi taksonomian piiriin kuuluvien toimijoiden tulee raportoida, miten ja millä laajuudella heidän toimintansa liittyy taksonomian mukaisiin toimenpiteisiin sekä täyttyvätkö sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Vähimmäissuojatoimien raportoinnissa suositellaan käyttämään OECD:n ja YK:n ohjeita.

Kokonaisuudessaan taksonomian mukaisuuden mittaaminen ja siitä raportointi on melko suoraviivaista, koska siinä käytetään tilinpäätöksessä esiintyviä lukuja. Luvuille määritetään prosenttiosuudet taksonomian mukaisuudesta tarkastelemalla yrityksen eri liiketoiminnallisista toimenpiteistä sekä joissakin tapauksissa omaisuuseristä, täyttävätkö ne taksonomiassa vaadittavat asiat. Osaltaan **raportoinnin voi ajatella vain täydentävän taksonomian piiriin kuuluvien yritysten vuosikertomuksia**, kestävyysraportteja, esisopimuksia tai sijoitustuotteisiin liittyviä raportteja.

Taksonomian mukaisuus ja raportointi

AIKATAULU

Aluksi raportointivelvollisuus koskee vain taksonomian piiriin kuuluvia yrityksiä. Vuonna 2023 alusta yritysten tulee raportoida myös kriteerien mukaisuudestaan eli arvioida omaa liiketoimintaansa delegoitujen asetusten asettamien teknisten kriteerien mukaan.

Taksonomian kelpoisuudesta raportointi on alkanut tammikuussa 2022.

Taksonomian mukaisuudesta raportointi on alkanut tammikuussa 2023.

Pk-yritysten raportointivelvollisuus alkaa 2027.

[Katso tarkempi EU-taksonomian aikataulu](#)

"Tällä hetkellä jonkun muun kuin taksonomian mukaisen kohteen rakentamisen aloittaminen on suuri riski, koska niiden myynnissä eteenpäin voi ilmetä ongelmia muutaman vuoden päästä. "

- Haastateltava A

Tiivistäen

EU-TAKSONOMIA ON...

1

Lista taloudellisista toiminnoista ja asiaankuuluvista ympäristökriteereistä

2

Joustava sopeutuminen eri sijoitustyyliin ja -strategioihin

3

Kriteeristö pohjautuu viimeisimpään tieteelliseen tietoon ja alan kokemukseen

4

Dynaamista vastaten teknologian, tieteen, datan ja toimintojen muutoksiin

Tiivistäen

EU-TAKSONOMIA EI OLE...

- 1 Luokittelu "hyvistä" ja "pahoista" yrityksistä
- 2 Kaiken kattava lista, jonka mukaan sijoittaa
- 3 Arvio sijoituksen taloudellisesta kannattavuudesta, vaan painopiste pelkästään ympäristönsuojelussa
- 4 Luonteeltaan staattinen ja joustamaton

Lähteet

Alakylmänen, M. (2022) EU-taksonomia kiinteistö- ja rakennus-alalla – Tutkimus tunnettuudesta ja odotetuista vaikutuksista urakoitsijoiden näkökulmasta, Aaltodoc.

Green Building Council Finland. EU-taksonomia. Verkkoaineistot. <https://figbc.fi/eu-taksonomia/>

Taksonomialainsäädäntö kotimaisen kiinteistö- ja rakennusalan kontekstissa.
https://figbc.fi/wpcontent/uploads/sites/4/2022/08/Taksonomialainsaadanto-kotimaisen-kiinteisto-ja-rakennusalan-kontekstissa_23.6.2022.pdf

Euroopan komissio. Corporate sustainability reporting. Verkkoaineisto.
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en#review.

Euroopan komissio. EU Taxonomy Compass. Verkkoaineisto. <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass>

RALA
RAKENTAMISEN LAATU

Laatu on vastuullinen valinta.

www.rala.fi